

Claudia D'Alberto

Puccio Capanna u Oratoriju Bratovštine flagelanata sv. Rufina: primjer kasnoga 14. st. u Assisiju

Puccio Capanna je u Assisiju krajem 14. st. bio glavni izvođač nekih od najvažnijih narudžbi za franjevački red, općinu i laičke bratovštine i to uz takav upliv u društveno tkivo da je doista imao monopol na tržištu. Analizom slikarskoga programa kojega je realizirao u Oratoriju Bratovštine flagelanata sv. Rufina (za koju se na temelju novih podataka pretpostavlja *terminus post quem* 1348. g.) želi se utvrditi koje su to bile smjernice oficijelnoga franjevačkoga reda u gradu. Red manje braće putem blagoslova i razrađenih pobožnih aktivnosti imao je monopol nad životom laika te je bio od velikoga značenja, barem u Assisiju, za cijelu zajednicu vjernika. Bratstva su razvijala prave i istinske oblike štovanja sv. Franje tako da je i njihova soteriologija, usredotočena na *conformitas* s pokajnikom u vidu Bog – Čovjek – Raspelo, utkala u svoj model čudo stigmí. Iz toga je razloga svetac prikazan u sceni *Raspeća* u Oratoriju sv. Rufina u nefranjevačkom kontekstu, kao i na votivnoj slici u crkvi Sv. Stjepana. Kada se kristološki primjer sv. Franje razvio od nijeme metafore do divinizirane svetosti prema doktrinalnim teorijama Reda, tada se i ikonografski počela naglašavati svečeva povezanost s Kristom. Bio je to postupan proces čije se pretpostavke, već sabrane kroz oštećenu dekoraciju apsida donje bazilike Sv. Franje, ponovo susreću i u figurativnoj produkciji učenika. U tom smislu, u edikuli Bratovštine sv. Lovre, koju oko 1394. izrađuje Cola Petruccoli, prikazan je svetac s jasno vidljivim stigmama i članovi Bratovštine ispred Bogorodice na prijestolju, prema rješenju koje je ekvivalentno jednom prijedlogu nešto kasnijega *Raspeća* u Oratoriju sv. Franje pripisanomu Giovanniju di Corraducciju oko 1428. godine. Ovdje je sv. Franjo preslika Krista na križu, no dok je koncept kojim je prikazan prilično sumaran, na najstarijem sačuvanom stijegu u Umbriji (oko 1378. g.) oslikan je na narativni način. Istraživanje se završava prije negoli franjevci svoje nove ideje o svetosti sv. Franje pretoče na figuraliku namještaja bratovština koje potpisuje radionica Mazzaforte-Alunno.

Prijevod s talijanskoga: Nina Šepić